

# Modernizacja Roku 2011

OGÓLNOPOLSKI KONKURS OTWARTY – EDYCJA XVI

Piątek | 16 MARCA 2012

Dodatek specjalny

## Na końcu drogi czekają nagrody

**S**tart w tym konkursie nie gwarantuje nikomu przejścia do historii. Ale mimo wszystko pozwala zapisać się w ludzkiej pamięci. Nawet jeśli jest to pamięć lokalnej społeczności. Wystarczy mieć dobry pomysł i dobrze go wykonać. Wydaje się to proste, lecz jak każde proste rozwiązanie wymaga przede wszystkim odwagi.

Niekiedy trzeba przełamywać opór otoczenia. Odpowiadać na pytanie – czy warto? Pytanie trudne, zwłaszcza w czasach, w których trzeba bardzo dokładnie zastanawiać się nad każdą wydaną złotówką na inwestycje. Zburzyć czy naprawiać? Prowizorka czy remont kapitalny? Remont podzespołów czy modernizacja całej linii produkcyjnej? To nie są łatwe decyzje. Tym bardziej że argumentów na „nie” można zawsze zgromadzić więcej.

Organizując po raz XVI Ogólnopolski Konkurs Otwarty Modernizacja Roku chcemy dać do ręki argumenty tym wszystkim, którzy podjęli odważne decyzje pozwalające na dokonania rozwiązujące problemy na wiele lat, a nie tylko do jutra czy do najbliższych wyborów. Stwarzamy okazję do udowodnienia, że gospodarskie myślenie nie polega na działaniu doraźnym, lecz perspektywicznym.

Doświadczenia piętnastu konkursowych lat pozwalają na pełne obronienie tezy o myśleniu perspektywicznym. Konkursowe jury, bardzo często w swych podróżach wizytacyjnych dociera do miejscowości, w których znajdują się na-

grozione przed laty obiekty. Ma wtedy powody do satysfakcji nie tylko ze względu na ich stan techniczny, ale także z uwagi na inspirujące oddziaływanie na otoczenie, na bliższych i dalszych sąsiadów, mieszkańców sąsiednich miejscowości, którzy także podjęli podobny trud modernizacyjny.

Wszyscy dotychczasowi uczestnicy konkursu Modernizacja Roku mogą śmiało powiedzieć, że również dzięki ich wysiłkowi Polska staje się piękniejsza i bardziej przyjazna swoim mieszkańcom. Oczywiście jest jeszcze wiele do zrobienia, ale liczy się dosłownie każde działanie, od tego najbardziej lokalnego, poprawiającego jakiś element życia mieszkańców wsi czy miasteczka, po odrestaurowanie zabytkowej budowli, uratowanie jej przed rozbiórką czy poprawienie jakości produkcji i warunków pracy.

Inwestorzy, projektanci i wykonawcy, główni uczestnicy procesu inwestycyjnego, podejmując się modernizacyjnych przedsięwzięć, także w jakiś sposób pracują dla siebie. Na końcu konkursowej drogi jest przecież zawsze uroczysta gala w Zamku Królewskim w Warszawie z nagrodami i wyróżnieniami. Takie symboliczne potwierdzenie jakości ich trudu.

Oczywiście każda kolejna edycja konkursu Modernizacja Roku jest silniej i lepiej obsadzona od dotychczasowych. Dlatego nie można w tym roku obiecać, że będzie łatwiej o sukces niż w latach poprzednich. Będzie trudniej!

Ale mimo to warto startować w konkursie Modernizacja Roku i gorąco do tego namawiamy.

## Plebiscyt Modernizacja Roku 2011

Uwaga, internauci. Zostańcie jurorami w konkursie „Modernizacja roku 2011”. W tegorocznej XVI edycji ustanawiamy specjalną nagrodę

za najlepszą modernizację w 2011 roku, która zostanie przyznana w powszechnym plebiscytcie internautów.

Wystarczy wejść na stronę [www.modernizacja-roku.pl/plebiscyt](http://www.modernizacja-roku.pl/plebiscyt), gdzie znajduje się fotograficzna dokumentacja zgłoszonych obiektów, wybrać ten najlepszy i kliknąć, stając się w ten sposób jurorem w naszym konkursie.

Nagrodę otrzyma nie tylko zwycięski obiekt. Organizatorzy przewidzieli cenne nagrody dla wszystkich uczestników „Plebiscytu MR 2011”.

Dodatkowo wśród głosujących rozlosujemy zaproszenie na uroczystą galę w Zamku Królewskim w Warszawie połączoną z rozdaniem nagród w konkursie „Modernizacja roku 2011”.

Klikasz, przyznajesz nagrodę obiektowi i sam też ją zdobywasz. Warto!



# Jak na jubileusz przystało

ROZMOWA | Roman Piłkuła, komisarz ogólnopolskiego konkursu „Modernizacja roku 2011”

**To już 16. edycja konkursu „Modernizacja roku”. Pora zatem na pewne refleksje. Co pana zdaniem jest najbardziej charakterystyczne w tym plebiscycie?**

ROMAN PIŁKUŁA: Bardzo trudno będzie wybrać jakiś jeden charakterystyczny element. A to z tego powodu, że od początku przyjęliśmy bardzo otwartą formułę rywalizacji. Nie stawialiśmy uczestnikom żadnych ograniczeń. Niech sami pokażą, co ich zdaniem zrobili dobrze, tak dobrze, że powinniśmy to nagrodzić. Bez względu na to, czy ich wysiłek dotyczył obiektu zabytkowego, renowacji fabrycznej hali, kościelnego wnętrza czy tylko odnowy elewacji budynku. To uczestnicy zawsze decydowali, czy wystartować. Naszym zadaniem było powołanie kompetentnego jury, które oceniało, czy rzeczywiście ten wysiłek godny był najwyższych laurów. Powiem od razu, nie zawsze był tego godny. Mieliśmy nawet takie, humorystyczne zgoda sytuacje, że widząc bardzo przeciętne wykonanie, pytaliśmy o powody zgłoszenia. Odpowiedź była zaskakująco szczerą - nie liczymy na nagrodę, ale chcemy na naszym papierze firmowym napisać: „Uczestnik konkursu Modernizacja roku. Oczywiście to były odosobnione przypadki, ale i takie się zdarzały. Widzieliśmy w tym jeszcze drugie dno - rosnącą rangę konkursu. Generalnie jednak mamy do czynienia z ludźmi, którzy chcą zrobić więcej, niż tylko nakazuje im to pełniona funkcja czy zawodowy obowiązek. Jest to konkurs dla pasjonatów chcących zmieniać swoje najbliższe otoczenie. To właśnie w gronie tych osób, nie tylko zresztą laureatów, powstała inicjatywa utworzenia Stowarzyszenia Ochrony Narodowego Dziedzictwa Narodowego. Nawet nie przypuszczaliśmy, że jest aż tylu ludzi, którzy nie chcą godzić się z marnotrawstwem i niszczeniem.

**Wśród laureatów spotkać można, obok lokalnych samorządów czy centralnych instytucji, także wielu indywidualnych inwestorów. Odnowili własną kamienicę, zabytkowy dworek z przeznaczeniem na swoją siedzibę, pałacyk, w którym urządzili restaurację lub hotel. I na tym koniec...**



Żaden koniec! Ci inwestorzy dali przecież przykład innym. Pokazali, że zamiast budowy nowego domu czy hotelu można uratować przed zniszczeniem to, co zbudowały poprzednie pokolenia. Są najlepszą reklamą naszego konkursu. To jest właśnie ich największa zasługa. Tym większa, im szybciej znaleźli naśladowców.

**Kiedy przegląda się listy laureatów, widać, że niekiedy powtarzają się te same firmy wykonawcze, ci sami inwestorzy. To dobrze czy źle?**

Decyzję o uczestnictwie w konkursie podejmują sami zainteresowani. Byłoby źle, gdybyśmy wprowadzili jakiegokolwiek ograniczenia. Wypada się tylko cieszyć, że ludzie i firmy chcą startować z tym, co im się udało. Zawsze trzeba równać do najlepszych. Jeśli po raz kolejny w ciągu 15 lat znaleźli się wśród laureatów, to znaczy, że nadal odpowiedzialnie i perfekcyjnie wy-

konują swoją pracę. „Modernizacja roku”, stale na to zwracam uwagę, jest ogólnopolskim konkursem otwartym, bez żadnych ograniczeń. Jedynym wymogiem jest przestrzeganie regulaminu.

**Jak by pan porównał pierwszą edycję konkursu z ostatnią, ubiegłoroczną?**

Przez te lata ogromnie dużo zmieniło się w stosunku do modernizacji. I to zarówno państwa, jak i samorządów, inwestorów, wykonawców czy projektantów. Kiedy zaczęliśmy, wchodziliśmy niejako w pewną niszę rynkową. Najważniejsze zabytki miały co prawda swoich ustawowych opiekunów, remonty i rewitalizacje były jednak najczęściej kulą u nogi władz lokalnych. Łatwiej przecież, a niekiedy nawet taniej, było rudere wyburzyć i na jej miejscu postawić coś nowego, standardowego, niewyróżniającego się wśród otoczenia. Mam tę satysfakcję, że to właśnie w tym piętnastolecu zmienił się dia-

metralnie stosunek do tych zagadnień i potrzeb. Cieszy również, że w szkolnictwie zawodowym zwrócono większą uwagę na potrzeby kształcenia w zawodach konserwatorskich, że na wyższej uczelni otwarto kierunek rewitalizacja.

**Czy to zasługa konkursu „Modernizacja roku”?**

Odpowiem inaczej: chciałbym, aby to była również w jakiejś części zasługa tego konkursu. Nasze działania były i są tylko zabiegami promocyjnymi. Pokazujemy, co i jak można zrobić. Z roku na rok rozszerzamy przecież zakres konkursu o nowe kategorie. Zaczynaliśmy z 21 zgłoszeniami, w finale było sześć, i to różnych - od banku w zabytkowej kamienicy do domu opieki. Później stopniowo podpowiadali nam nasi uczestnicy, a teraz czyni to wspominane stowarzyszenie, na co jeszcze należałoby zwrócić uwagę inwestorom i wykonawcom. Obecnie mamy 13 kategorii konkursowych. Są wśród nich m.in. drogi i obiekty mostowe, obiekty ochrony środowiska, parki i tereny zielone, obiekty rekreacyjne. W przyszłym roku będziemy chcieli oceniać obiekty modernizowane z myślą o Euro 2012. Konkurs jest otwarty i żywo reagujący na pojawiające się nowe wydarzenia na rynku inwestycyjnym.

**Nie mówiliśmy jeszcze o partnerach konkursu.**

Konkursem żywo interesowali się zawsze prezydenci RP, od wielu już lat obejmując nad nim swój honorowy patronat. Także obecna, jubileuszowa edycja odbywa się pod honorowym patronatem prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego. To jeszcze jeden argument za tym, jak bardzo „Modernizacja roku” jest potrzebna. Oczywiście jest to wielki dla nas zaszczyt, ale także wielkie zobowiązanie. Od pierwszej edycji współorganizatorem jest Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa. Później dołączyli do nas Związek Powiatów Polskich i Mennica Śląska Sp. z o.o. Mamy także sześć partnerów merytorycznych. Także sześć tytułów prasowych jest naszymi patronami medialnymi.

**Pomówmy teraz o nagrodach. Czy nie jest ich za mało?**

To jest konkurs prestiżowy. Albo się jest najlepszym, albo nie. Nie ma ocen pośrednich, typu trochę gorszy czy trochę lepszy. W każdej kategorii nagrodą jest tytuł Modernizacja Roku i trzy okolicznościowe statuetki, które otrzymują inwestor, projektant i wykonawca. Jest też jedno wyróżnienie. Przyznawane są także nagrody patronów, partnerów konkursu, organizacji pożytku publicznego. Stowarzyszenie Ochrony Narodowego Dziedzictwa Materialnego ma także swoją nagrodę im. prof. Wiktora Zina wręczaną przez wdowę po profesorze. O wszystkich tych nagrodach decyduje to samo konkursowe jury w porozumieniu z fundatorami. Nie chcemy rozdrabniać się na wielostopniowe nagrody gwarantujące każdemu uczestnikowi jakieś wyróżnienie. W tym konkursie nie ma bowiem przegranych. Zwycięzcami są wszyscy jego uczestnicy, wszystkie społeczności, w których dzięki modernizacjom, rewitalizacjom i remontom żyje się lepiej. A statuetka honoruje tylko najlepszego ze zwycięzców.

**Do czego zachęcałby pan potencjalnych uczestników konkursu „Modernizacja roku”?**

Najkrócej mówiąc, do odwagi i wiary w to, co robicie! Zdarzało nam się w dotychczasowej historii konkursu, że na ogłoszeniu wyników nie pojawili się laureaci głównych nagród. Pytani potem o powody absencji wyjaśniali, że myśleli, iż skoro są z takiej małej miejscowości, to nie mają szans w starciu z potentatami z dużych miast. Przez nadmiar skromności stracili okazję, aby zostać głównymi aktorami uroczystości rozdania nagród. A na dodatek musieli się tłumaczyć przed lokalną społecznością z tej absencji. Warto się pokazać, nie tylko z powodu lokalnego patriotyzmu, ale również z myślą o innych. Niech dobre rozwiązania zawsze znajdują naśladowców. Wiemy od naszych laureatów, że często ktoś ich odwiecza z pytaniem - jak to zrobiliście? Bądźcie zatem tymi, do których będą przyjeżdżać inni po naukę.

## OBIEKTY ZAKWALIFIKOWANE W LUTYM DO II ETAPU KONKURSU



Modernizacja budynku Bielawskiego Inkubatora Przedsiębiorczości w Bielawie, ul. Wolności 24



Modernizacja przychodni zdrowia w Błoniów, ul. Piłsudskiego 2/4



Modernizacja oczyszczalni ścieków Chorzów-Klimzowiec, ul. Gałeczki



Rewitalizacja składowiska odpadów w Czerniejewie

# Dworzec pod specjalnym nadzorem

Ta inwestycja trwała bardzo długo, ale jej efekty będą widoczne przez kilka pokoleń. W dodatku prowadzono ją cały czas przy pełnym utrzymaniu ruchu pociągów. A zatem niejako pod specjalnym nadzorem pasażerów, nie mówiąc już o nadzorze sprawowanym przez miejskiego konserwatora zabytków. Dla wykonawcy – konsorcjum firm Chemobudowa Kraków SA oraz PBK Antis Kraków – było to dodatkowe wyzwanie

**R**ewaloryzacja historycznego dworca kolejowego w Tarnowie rozpoczęła się w 2000 roku, a zakończyła dopiero w 2010. Prace obejmowały kompleks budynków dworcowych – stacyjnego, pocztowego, mieszkalnego i magazynów oraz plac dworcowy. Szkoda tylko, że inwestor, Polskie Koleje Państwowe, nie zdecydował się na równoległe modernizowanie peronów i dopiero teraz przystępuje do tych prac. Byłoby szybciej i taniej.

Stacja kolejowa w Tarnowie powstała w czasie budowy linii Kraków – Lwów w latach 1861 – 1863. Po raz pierwszy zmodernizowana została w latach 1904 – 1910. Wzorowano się wówczas na dworcu głównym Lwowa. Secesyjny gmach składa się od tego czasu z siedmiu symetrycznie ułożonych części, czterech jednopiętrowych przedzielonych trzema wyższymi. W środku znajduje się główny najwyższy westybul, zwieńczony kopułą. Przy budynku od strony torów oraz nad platformą drugiego peronu zbudowano wiaty wsparte na żeliwnych kopułach, a oba perony połączono tunelem. Był to czwarty w kolejności tunel łączący perony na galicyjskich dworcach (po Lwowie, Krakowie i Tarnopolu).

Dworzec i stacja kolejowa były trzykrotnie częściowo zrujnowane i odbudowywane w latach 1915, 1939 i 1945.

Co teraz zrobiono w kompleksie dworcowym?

– Obecna modernizacja została wymuszona złym stanem technicznym murów i ścian piwnicznych oraz stropów nad parterem i I piętrzem. Pociągało to za sobą konieczność przemurowania niektórych ścian, filarów i nadproży, a także rozebranie lub wymianę chaotycznie niekiedy dobudowywanych ścian działowych. Także stan konstrukcji dachowych wymagał w dużym stopniu naszej interwencji. W kłatkach schodowych wymieniono zniszczone stopnie, oraz dokonano renowacji zabytkowych balustrad – mówi kierownik budowy Jerzy Mendel. – Pracując ciągle według wytycznych, pod ścisłym

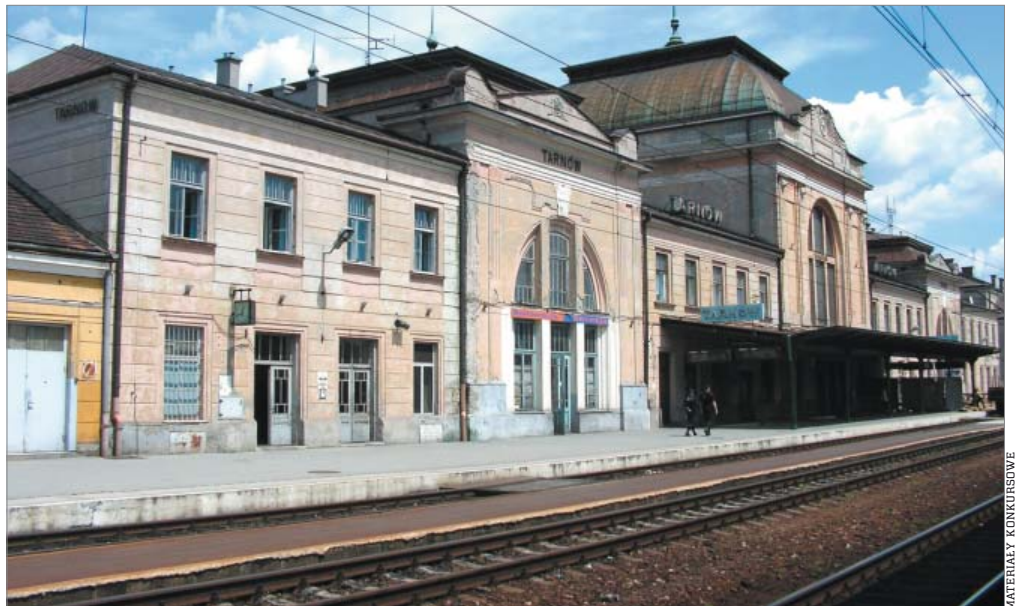
nadzorem konserwatorskim, udało nam się, utrzymując historyczną substancję budynku przystosować go do współczesnych funkcji komercyjnych. W holu głównym mieszczą się poczekalnia i kasy. Wzdłuż korytarza od strony południowej jest Centrum Obsługi Klienta IC, od strony północnej zaś małe lokale usługowe. Na piętrze ulokowano kawiarnię. Lokale usługowe znajdują się również w przybudówkach po obu stronach wejścia do holu głównego. W podziemiu znajdują się sanitariat, duża sala wystawowa i miejsce na restaurację. Przewiduje się jeszcze wykorzystanie zachodniego segmentu na sklep spożywczy i niewielki hotel. Dla tych pomieszczeń poszukiwany jest obecnie inwestor.

Wraz z zabudowaniami dworcowymi modernizacji poddano jego otoczenie, czyli plac dworcowy. Tutaj postawiono na pełne uprzywilejowanie pieszych. W centrum, na wprost dworca kolejowego został wydzielony prawie 10-metrowej szerokości pas – deptak bez krawężników, rampy czy schodów, przeznaczony wyłącznie dla pieszych, prowadzący do budynku. Ruch kołowy został uporządkowany w taki sposób, że część wschodnia placu przeznaczona jest obecnie dla samochodów osobowych pasażerów i pracowników PKP. Część zachodnia obsługuje przede wszystkim taksówki.

Kiedyś na dworzec można było dojechać tramwajem. Przebudowując nawierzchnię placu pozostawiono jako relikw historyczny fragment torowiska. Podobnie postąpiono z istniejącą niegdyś studnią. Do renowacji nawierzchni placu użyto kostki porfirowej (z odzysku) oraz czarnego i żółtego granitu, a także kostki czerwonej z klinkieru drogowego. Ustawiono 25 secesyjnych latarni dwuramiennych i w samym centrum placu – latarnię czteroramienną. Oczywiście roboty na placu dworcowym podlegały również ścisłemu nadzorowi konserwatorskiemu.

Tarnów otrzymał w 2010 roku znakomitą wizytówkę miasta, a mieszkańcy i podróżni wygodny dworzec.

—/—



Jeszcze niedawno secesyjny gmach dworca nie wyglądał najlepiej. Także stan techniczny budynków pozostawiał wiele do życzenia



A tak wygląda dziś, cieszy oczy mieszkańców i przyjezdnych

## OBIEKTY ZAKWALIFIKOWANE W LUTYM DO II ETAPU KONKURSU



Modernizacja dworca PKP w Iłwowie



Modernizacja zabytkowego mostu nad Potokiem Iwonickim na drodze Krosno – Rogi – Iwonice



Modernizacja siedziby Jastrzębskiej Spółki Węglowej, Jastrzębie-Zdrój, aleja Jana Pawła II 4



Modernizacja budynku handlowo-usługowo-mieszkalnego w Kaliszu przy ul. Przechodniej 6

# Poznańska recepta na zdrowie młodzieży

Władze powiatu poznańskiego uznały, że pora bicia na alarm już minęła. Nadszedł czas, by podjąć radykalne działania. I rzeczywiście te działania zostały podjęte – wyremontowano szkolne boiska



Obok niektórych boisk powstały estetyczne, kolorowe place zabaw

Przeprowadzone w 2004 roku powszechne badania zdrowia dzieci i młodzieży w powiecie poznańskim wykazały, że u ponad 70 proc. badanych wykryto wady postawy wymagające natychmiastowej rehabilitacji.

W powtórzonych badaniach w 2007 roku stwierdzono, że najczęściej występującymi chorobami wśród dzieci były skrzywienie kręgosłupa, hiszkoza, skolioza i płaskostopie. W ogromnej większości były to choroby nabyte. Szybko zdiagnozowano, że spowodowały je przede wszystkim: długotrwałe korzystanie przez dzieci z komputerów i telewizorów, noszenie ciężkich teczek oraz brak aktywności sportowej.

Sprawa przesiadywania dziecka w domu przed komputerem czy telewizorem to przede wszystkim sprawa odpowiedzialności rodziców. A starosta i jego służby nie wejdą przecież do mieszkań po to, żeby pilnować, czy dziecko za długo nie wpatruje się w ekran. Nie jest też w stanie wyręczyć władz oświatowych w ograniczaniu wagi szkolnych podręczników. Może natomiast z powodzeniem stworzyć warunki do aktywności ruchowej i zdrowego trybu życia. Przejawem takiego właśnie działania był powstały w roku 2009 w powiecie poznańskim

projekt „Promocja zdrowia poprzez sport”. Chodziło w nim o modernizację istniejących boisk i placów zabaw pozwalającą na wykorzystywanie ich przez dzieci i młodzież do lat 18 oraz osoby niepełnosprawne (bez limitu wieku). Boiska te zlokalizowane są na terenie szkół, ośrodków szkolno-wychowawczych i innych jednostek organizacyjnych prowadzonych przez starostwo poznańskie.

Starostwo uzyskało dla swojego projektu dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Wsparcie udzielone zostało przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię na poziomie 80 – 85 proc. kosztów całego projektu obejmującego renowację nawierzchni boisk i placów zabaw, zakup odpowiedniego sprzętu, z którego korzysta się nieodpłatnie, oraz organizację imprez i zajęć rekreacyjno-rehabilitacyjnych prowadzonych pod fachowym okiem instruktorów.

Od lipca 2009 do końca 2010 roku obiekty takie zmodernizowano w dziewięciu miejscowościach powiatu poznańskiego, przede wszystkim tam, gdzie jak wynikało z badań, zagrożenie dla zdrowia dzieci było największe, a możliwości powszechnego uprawiania sportu – ograniczone.

Po ustaleniu wyboru miejscowości przeprowadzano wśród zaintereso-

wanych badania preferencji zajęć sportowych prowadzonych na tych boiskach. Być może dlatego, że w większości były to niewielkie place przyszkolne, przede wszystkim wymieniano siatkówkę i koszykówkę. I takich obiektów jest najwięcej. Sporo sympatyków opowiedziało się także za aerobikiem.

Na tych dużych i małych boiskach, oświetlonych, z elastyczną bezpieczną nawierzchnią, można uprawiać 11 dyscyplin sportowych – koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną, piłkę nożną, tenis ziemny, aerobik, lekkoatletykę, unihokey, boccę, badminton i zabawy ruchowe. Zmodernizowane obiekty wykorzystywane są do bieżących zajęć oświatowych, jak również służą pozalekcyjnym formom rekreacji i wypoczynku miejscowej społeczności. Od lipca 2009 do końca 2010 roku odbyło się na nich 14,8 tys. godzin zajęć szkolnych oraz 134 imprezy plenerowe skupiające 100 tys. dzieci i młodzieży.

Inicjatywa starostwa poznańskiego pokazuje, jak można – zamiast tylko załamywać ręce nad stanem zdrowia dzieci i młodzieży – podejmować skuteczne działania profilaktyczne. Jest to tym ważniejsze, że gdyby przeprowadzić takie badania nie tylko w powiecie poznańskim, to zapewne ich wynik byłby w całej Polsce podobny.

—/AZ/



Nowoczesna biblioteka stała się miejscem życia kulturalnego Chrzanowa

## Komfort i elegancja. Biblioteka na miarę XXI wieku

Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie obsługuje rocznie ponad 19 tys. użytkowników i udostępnia ponad 217 tys. pozycji ze swoich zbiorów

Od grudnia 2010 roku, kiedy oddano do użytku zmodernizowany budynek, jej siedziba stała się obiektem zazdrości i westchnień okolicznych bibliotek. Komfort i elegancja przerosły wszelkie oczekiwania.

– To naprawdę biblioteka na miarę XXI wieku – podkreśla Ryszard Kosowski, burmistrz Chrzanowa.

Przebudowa Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chrzanowie polegała na rozbudowie, nadbudowie i zmianie sposobu użytkowania dwóch istniejących budynków handlowo-usługowo-administracyjnych przy ul. Broniewskiego 10c wraz z przebudową infrastruktury technicznej oraz budową dziewięciu miejsc parkingowych.

Dwa istniejące budynki zostały połączone przeszkloną bryłą zwornikową mieszczącą hol główny z przeszklonym dachem.

Budynek po stronie północno-zachodniej został częściowo rozebrany od strony południowej oraz rozbudowany o część północną. Na części południowej budynku z kolei została dowieszona przeszklona rampa piesza prowadząca z parteru na piętro. W obiekcie wymieniono wszystkie insta-

lacje, wykonano nowe przyłącza energetyczne, ciepłne i wodne. Przebudowane zostały też sieci kanalizacyjna oraz teletechniczna.

Na przebudowę gmina Chrzanów pozyskała środki finansowe z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, priorytet 3 „Turystyka i przemysł kulturowy”, działanie 3.3 „Instytucje kultury schemat A – rozwój infrastruktury kulturalnej”.

W dzisiejszych czasach biblioteka to nie tylko miejsce wypożyczenia książek, ale także życia kulturalnego. Dlatego zadbano, by w nowej siedzibie mieściły się działy i agendy odpowiadające wszelkim funkcjom nowoczesnej biblioteki. Są tam więc wypożyczalnia dla dorosłych, oddział dla dzieci i młodzieży z czytelnią oraz komnatą bajek dla najmłodszych i pracownią do zajęć grupowych. Działają czytelnia naukowa z działem zbiorów regionalnych, czytelnia czasopism o charakterze klubowym oraz dział multimedialny z salą do projekcji audiowizualnych. W bibliotece działa też klub literacki oferujący różnorodne formy aktywnego i przyjemnego spędzenia czasu wolnego, są tam sala konferencyjna i galeria wystawowa. Dzięki temu budynek tętni życiem od rana do wieczora.

## OBIEKTY ZAKWALIFIKOWANE W LUTYM DO II ETAPU KONKURSU



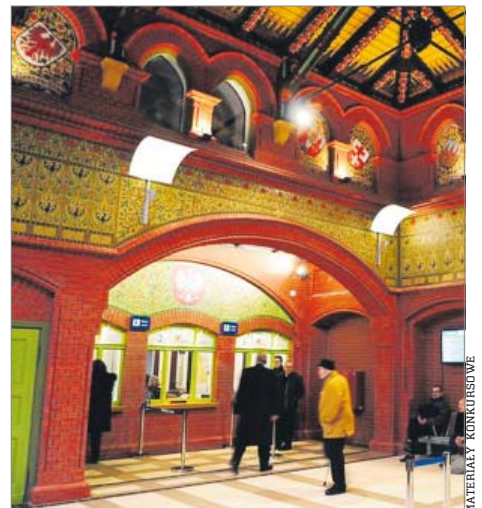
Adaptacja budynku na Muzeum Armii Krajowej w Krakowie, ul. Wita Stwosza 12



Modernizacja Kutnowskiego Domu Kultury



Modernizacja dworca PKP w Lesznie



Modernizacja dworca PKP w Malborku

# Wielki Jacek, czyli Prezydent

Niewiele brakowało, a ten wspaniały szyb kopalniany zniknąłby z krajobrazu Chorzowa. Na szczęście uratowano wspaniały relikw budownictwa fabrycznego

Zwieńczeniem podjętych w 2009 roku działań było wpisanie przez samorząd wojewódzki 4 listopada 2010 roku wieży wyciągowej kopalni Prezydent wraz z kompleksem Sztęgarka na listę Szlaku Zabytków Techniki. Dziesięć lat wcześniej wpisano ją do rejestru zabytków woj. śląskiego. Jeden zaś z niedawno wydanych przewodników po mieście nazwał wieżę najcenniejszym relikwem górnictwa węglowego w Chorzowie. Jest to zarazem jeden z najcenniejszych zabytków dotyczących górnictwa węglowego w Polsce.

42-metrowa wieża wyciągowa stoi w kompleksie Sztęgarka przy granicy Starego Chorzowa i byłej Królewskiej Huty. Jest dzisiaj atrakcją turystyczną.

Chociaż sam szyb wzniesiony został w 1933 roku (projekt inż. Ryszarda Heilemana z Katowic), to wchodził w skład jednej z najstarszych śląskich kopalni, która swoje wydobywanie rozpoczęła w 1791 roku, a zbudowana została z inicjatywy hrabiego Friedricha Wilhelma von Redena. Już

dwadzieścia lat później jej roczne wydobycie przekroczyło milion ton. Kopalnia wówczas nazywała się Koenigsgrube. Po pierwszej wojnie światowej, już w wolnej Polsce, zmieniła nazwę na Król, a następnie, już w latach 30. na Prezydent Mościcki.

Szyb początkowo nosił nazwę Wielki Jacek w nawiązaniu do nazwy pola wydobywczego kopalni (św. Jacek). Była to wieża typu zastrzałowego o unikalnej żelbetowej konstrukcji (większość wież zastrzałowych jest konstrukcji stalowej) i - jako jedna z najnowocześniejszych wówczas w Europie - posiadała dwa koła linowe o średnicy 5,5 m ustawione równolegle obok siebie. Wraz z urządzeniami towarzyszącymi, w tym skipem o pojemności 10 ton, była w stanie wydobyć na powierzchnię ponad 500 ton węgla na godzinę.

W 1937 roku Wielkiego Jacka przemianowano na Prezydenta na cześć Ignacego Mościckiego. W okresie międzywojennym szyb stał się symbolem Chorzowa i elementem propagandowym polskiego górnictwa. Zagrał nawet w filmie „Czarne diamenty”.

Po drugiej wojnie światowej nazwa kopalni uległa zmianie, a w 1970 roku włączono ją do kopalni Polska. Szyb Prezydent przetrwał aż do początku lat 90.

- Niewiele brakowało, aby szyb bezpowrotnie zniknął z powierzchni ziemi. Wiele zabudowań wokół wieży po prostu rozjechano spychaczem, a szyb zasypano - mówi dr Henryk Mercik, miejski konserwator zabytków w Chorzowie. - Tylko z tego powodu, że konstrukcja wieży była z żelbetu, nie ruszyli jej złomiarze. Miasto sprzedało teren wokół szybu prywatnej osobie, która tylko dopełniła procesu niszczenia. Udało się jednak ten teren odzyskać w 1998 roku. Zrobiono projekt renowacji i już rok później uznano Prezydenta za zabytek.

Na swoją generalną renowację wieża czekała dziesięć lat. Warto było. 11 czerwca 2010 roku podczas obchodów Święta Miasta Chorzowa nastąpiło oficjalne otwarcie szybu w jego nowej roli, czyli symbolu dziedzictwa przemysłowego. Opiekę nad szybem objęło Stowarzyszenie SZTYGART, które wydzierżawiło wieżę i jej otoczenie od miasta. Zamierza na placu przed Prezy-

dentem urządzić wystawę maszyn przemysłowych. W planach ma także udostępnienie zwiedzającym platformy widokowej na szczycie wieży.

Dzisiaj Prezydent został już całkowicie odnowiony, firma Vattenfall wykonała nieodpłatnie jego oświetlenie. Na konstrukcji zamontowano głośniki, z których raz dziennie rozlega się hejnał Chorzowa. Przed wieżą powstała scena, a w jej otoczeniu dzierżawca stworzył kompleks Sztęgarka, w skład którego wchodzi uratowane i odnowione obiekty zabytkowej zabudowy kopalni: historyczna brama wjazdowa, dawny budynek zakładowej straży pożarnej, dawny budynek mieszkalny sztygarów, dawnej skraplarni powietrza, kasyna i ogrodenie.

- Najbardziej mnie cieszy, że cały ten teren ożył, stał się miejscem, które odwiedzają ludzie. Podszymbem i w otaczających go obiektach Sztęgarki odbywają się liczne imprezy - wystawy, koncerty, warsztaty. Wielki Jacek zwany później Prezydentem znowu stał się symbolem Chorzowa - mówi Henryk Mercik.

-/AZ/



Na szczycie ma zostać otwarta platforma widokowa

## Leśniczówka w kaszubskim stylu

Jeśli modernizacja odbywa się na Kaszubach, w tamtejszych lasach i typowym krajobrazie, to powinno się ją w pełni podporządkować także kaszubskiej architekturze. I tak właśnie postąpiono w przypadku modernizacji leśniczówki Bokówki należącej do Nadleśnictwa Przymuszewo.

aJeszcze do niedawna w Bokówce, nieopodal brzegu Jezio-

ra Kruszuńskiego, stał budynek mieszkalny stanowiący tzw. osadę robotniczą nadleśnictwa, w której żyły dwie rodziny emerytowanych pracowników. Zwykły standardowy dom z XX wieku, ceglany, kryty eternitem. Obok znajdowały się zabudowania gospodarcze.

Ale Bokówka stała się słowna na cały świat w 1983 roku - to tam właśnie Lech Wałęsa dowiedział się o otrzymaniu Pokojowej Nagrody Nobla. Przyjechał

do leśniczówki spokojnie łowić ryby. Na podwórku przed starym domem odbył wówczas pierwszą po tej nominacji konferencję prasową z tłumnie przybyłymi do Bokówki korespondentami prasy zagranicznej.

Magister inż. Artur Kowalski, nadleśniczy w Przymuszewie, przystępując do przebudowy domu w Bokówce na leśniczówkę, uznał, że powinna się ona stać jeszcze jednym obiektem

nawiązującym swą sylwetką do lokalnej architektury. Zwrócił się o sporządzenie projektu do mgr inż. arch. Jana Sobieniarza, człowieka, który całe swoje życie poświęcił ratowaniu zabytków architektury kaszubskiej i badaniu miejscowego folkloru.

Pod jego okiem firma Eko-Dom Bud Karolina Fedde z Chojnicz przemieniła standardowy budynek w oryginalną kaszubską leśniczówkę. Rozbudowano istniejące poddasze, dzie-

ki czemu można było dach, po dodatkowym ociepleniu, pokryć trzcina, tak jak kryto dawniej kaszubskie domy. Podobnemu zabiegowi poddano piwnice, aby przystosować je do centralnego ogrzewania całego budynku.

W leśniczówce urzęduje dziś leśniczy Mieczysław Cupa. W jego kancelarii zwracają uwagę oryginalne jasne meble.

- Dowiedziałem się, że w okolicy jest stolarz wykonujący me-

ble z brzoźowego drewna. Takie tradycyjne, jakie niegdyś znajdowały się w wielu kaszubskich chatkach. Okazały się nawet tańsze od tych ze sklepu - mówi leśnik.

Mieczysław Cupa myśli o jakimś upamiętnieniu słynnej konferencji pasowej z 1983 roku. - Może nie od razu jakiś pomnik, ale tabliczka byłaby chyba jak najbardziej na miejscu - zastanawia się.

-/z/

### OBIEKTY ZAKWALIFIKOWANE W LUTYM DO II ETAPU KONKURSU



Modernizacja „Promenady Gwiazd” w Międzyzdrojach



Modernizacja i adaptacja budynku starego kina na regionalne Biuro Geoparku



Rewitalizacja kąpieliska w Moryniu



Rewitalizacja parku miejskiego i terenów zielonych „Promenada Wielkiego Raka” w Moryniu

## REGULAMIN OGÓLNOPOLSKI KONKURS OTWARTY „MODERNIZACJA ROKU 2011” EDYCJA XVI

organizator

### STOWARZYSZENIE OCHRONY NARODOWEGO DZIEDZICTWA MATERIALNEGO

przy współudziale

### POLSKIEJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ BUDOWNICTWA ZWIĄZKU POWIATÓW POLSKICH

## 1. Cel konkursu

Celem konkursu jest wyłonienie i nagrodzenie realizacji przedsięwzięć budowlanych ukończonych w roku 2011, wyróżniających się szczególnymi walorami. Ideą konkursu jest propagowanie i wspieranie działań dla ratowania obiektów i budowlanych dziedzictwa narodowego oraz promocja modernizacji, przebudowy i rozbudowy obiektów i urządzeń dla uzyskania efektów użytkowych i estetycznych bez realizacji nowych inwestycji. Konkurs promuje: funkcjonalność modernizowanych i przebudowywanych budynków i budowli, nowoczesność technologii i rozwiązań projektowych, stosowanie nowych technik, nowoczesnych, efektywnych i bezpiecznych urządzeń, wysoką jakość wykonawstwa robót budowlanych i konserwatorskich, stosowanie nowych, wysokiej jakości materiałów, wysokie efekty ekologiczne, a w przypadku obiektów zabytkowych dbałość o architekturę i ochronę dziedzictwa kulturowego, zachowanie pierwotnych walorów budowli i ochronę dóbr kultury współczesnej.

## 2. Przedmiot i zakres konkursu

Przez „Modernizację” rozumie się realizację samodzielnego przedsięwzięcia odtworzeniowo-modernizacyjnego zakończonego trwałym efektem użytkowym lub konserwatorskim.

**W konkursie wyróżnia się podstawowe kategorie budownictwa:**

- ➔ obiekty mieszkalne,
- ➔ obiekty hotelarsko-turystyczne,
- ➔ obiekty przemysłowe i inżynierskie,

- ➔ obiekty użyteczności publicznej,
- ➔ obiekty szkolnictwa,
- ➔ obiekty kultury, sportu, zdrowia i rekreacji
- ➔ obiekty ochrony środowiska,
- ➔ obiekty zabytkowe,
- ➔ elewacje i termorenowacje,
- ➔ najciekawsze modernizacje i adaptacja wnętrz,
- ➔ rewitalizacja obszarów i zespołów urbanistycznych,
- ➔ drogi i obiekty mostowe,
- ➔ tereny zielone,
- ➔ obiekty sakralne.

Do konkursu można zgłaszać obiekty i budynki, które oddano do użytku do 31.12.2010 r.

Jury konkursu upoważnione jest przez Komitet Organizacyjny do utworzenia, w razie takiej potrzeby, nowych kategorii konkursowych lub rozdzielenie już istniejących na osobne, samodzielne kategorie. Decyzje taką jury może podjąć także w trakcie wizytacji obiektów zgłoszonych do konkursu. Ponadto jury może wnioskować o nagrody specjalne za szczególne dokonania rewitalizacyjno-renowacyjne.

## 3. Zasady uczestnictwa

1. Prawo udziału w konkursie przysługuje każdemu z uczestników procesu modernizacji – inwestorowi, wykonawcy i projektantowi. Każdy z nich może zgłosić obiekt samodzielnie lub może to być zgłoszenie wspólne. Ponadto obiekt do konkursu mogą zgłaszać deweloperzy oraz producenci materiałów budowlanych i instalacyjnych.

2. Zgłoszenia obiektu dokonuje się na wzorach określonych dla niniejszego regulaminu.

3. Zgłoszenie do konkursu jest równoznaczne ze zobowiązaniem do

udostępnienia obiektu i dokumentacji wizytującemu jury.

4. Na koszty organizacyjne konkursu zgłaszający obiekt realizowany na terenie Polski wpłaca:

- ➔ 2000 zł od budowy o nakładach do 250 tys. PLN,
- ➔ 3500 zł od budowy o nakładach do 500 tys. PLN,
- ➔ 4500 zł od budowy o nakładach do 1 mln PLN,
- ➔ 6000 zł od budowy o nakładach do 2,5 mln PLN,
- ➔ 7500 zł od budowy o nakładach do 5 mln PLN,
- ➔ 9000 zł od budowy o nakładach powyżej 5 mln PLN,
- ➔ (do cen należy doliczyć 23 proc. VAT).

## 4. Organizacja konkursu

1. Konkursem kieruje Komitet Organizacyjny powołany przez organizatorów. Siedzibą komitetu organizacyjnego jest: Biuro Konkursu „Modernizacja roku”, ul. Hetmańska 38, 85-039 Bydgoszcz, tel. (52) 323-07-17, faks (52) 322-67-70.

2. Komitet Organizacyjny powołuje Jury Konkursowe pod przewodnictwem prof. dr hab. Lecha Zimowskiego i zatwierdza wspólnie z Kapitułą Konkursu regulamin jego pracy, dysponuje środkami finansowymi na organizację Konkursu, prace Jury oraz na działania popularyzujące Konkurs i jego laureatów. Komitet Organizacyjny powołuje czasopismo popularyzujące Konkurs i mianuje jego redaktora naczelnego

3. W skład Jury obok przedstawicieli organizatorów Konkursu wchodzi osoba powołana przez Komitet Organizacyjny i Kapitułę Konkursu. Komitet Organizacyjny ma prawo, w uzasadnionych przypadkach, do powołania ekspertów spoza osób reprezentujących patronów i organizatorów.

4. Jury wizytuje wszystkie zakwalifikowane do finału Konkursu obiekty, wskazuje nagrody i wyróżnienia, uzasadnia je pisemnie. Decyzje Jury zapadają zwykłą większością głosów, a w przypadku równej ilości głosów decyduje głos przewodniczącego. Protokół końcowego posiedzenia Jury, podpisany przez wszystkich członków, jest ostatecznym rozstrzygnięciem Konkursu.

## 5. Kapituła konkursu

Kapitułę, jej Prezydium i Przewodniczącego wybierają spośród siebie dotychczasowi laureaci Konkursu oraz organizatorzy Konkursu. Kadencja władz Kapituły trwa jeden rok. Do zadań członków Kapituły należą:

- ➔ współdziałanie z Komitetem Organizacyjnym w promocji i organizacji Konkursu
- ➔ pomoc w organizacji prac Jury Konkursu
- ➔ upowszechnianie na swoim terenie idei Konkursu „Modernizacja Roku”
- ➔ reprezentowanie Organizatorów Konkursu wobec władz lokalnych

- ➔ ufundowanie i przyznanie własnej nagrody specjalnej
- ➔ współpraca z lokalnymi władzami.

## 6 Kryteria oceny

1. Poziom rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych.
2. Funkcjonalność modernizowanych i przebudowywanych obiektów i budowli.
3. Poziom zachowania architektury budynków, budowli i innych elementów zabytkowych.
4. Nowoczesność stosowanej technologii.
5. Stosowanie nowej techniki w realizacji i w procesach technologicznych.
6. Jakość stosowanych materiałów (trwałość, estetyka).
7. Poziom nowoczesności, efektywności procesów technologicznych.
8. Uzyskane efekty ekologiczne (dotyczy obiektów ochrony środowiska).

## 7. Tryb dokonywania oceny obiektów

1. Postępowanie jest dwuetapowe. **Etap I** – postępowanie polega na formalnym rozpatrzeniu dokumentów przesłanych przez zgłaszającego obiekt do Konkursu. O decyzji uczestnicy są powiadamiani pisemnie w terminie 60 dni od daty zgłoszenia.

**Etap II** – wstępna ocena obiektu na podstawie analizy posiadanych dokumentów oraz wizji lokalnej. O wynikach tego etapu jury konkursowe powiadamia uczestników konkursu.

2. Dla każdego z obiektów zgłoszonych do Konkursu prowadzona jest osobna ewidencja dokumentów.

3. Komitet Organizacyjny, w porozumieniu z firmami, których obiekty uczestniczą w Konkursie, organizuje imprezy prezentujące uczestników Konkursu oraz promuje jego laureatów przez:

- ➔ wystawę obrazującą uczestników konkursu, np. plansze, modele, filmy itp.
- ➔ informacje i konferencje prasowe,
- ➔ specjalne wydawnictwo prasowe,
- ➔ specjalne wydawnictwo o wynikach konkursu,
- ➔ promocję materiałów o laureatach konkursu podczas różnych bieżących imprez naukowych, technicznych i handlowych,
- ➔ prezentację uczestników konkursu na targach budownictwa.
- ➔ prezentację na stronach internetowych.

## 8. Zgłoszenie powinno zawierać:

- ➔ deklarację przystąpienia do konkursu,
  - ➔ podstawowe dane charakteryzujące modernizację,
  - ➔ opis techniczny oraz zdjęcia obiektu z okresu przed i po modernizacji,
  - ➔ odpis przelewu na konto organizatora konkursu.
- Niedopełnienie jednego z tych warunków dyskwalifikuje zgłoszenie. Organizator zastrzega sobie prawo do wykorzystania wszelkich materiałów dostarczonych przez zgłaszającego w

celach promocyjnych i marketingowych związanych z konkursem. Zgłoszenie należy przysłać na adres: Sekretariat Biura Organizacyjnego Konkursu „MODERNIZACJA ROKU 2010”, ul. Hetmańska 38, 85-039 BYDGOSZCZ

Wpłaty za uczestnictwo w Konkursie dokonuje się na konto:  
34 1060 0076 0000 3200 0080 9752 Bank BPH S.A. Oddz. Bydgoszcz  
lub nr konta: 65 1090 1072 0000 0000 0801 7843 BZ WBK I Oddz. Bydgoszcz

9. Termin zgłoszeń upływa 20.04.2012 r.

## 10. Laureaci konkursu

W konkursie przewiduje się trzy stopnie uznania.

**I stopień** oznacza otrzymanie tytułu „Modernizacja Roku 2010”. Tytuł przyznaje się w każdej kategorii dla: inwestora, wykonawcy i autora projektu.

Zwycięzcy otrzymują statuetki „Modernizacji Roku”, dyplomy oraz bezpłatne promocje na łamach prasy. **II stopień** oznacza przyznanie dyplomu wyróżnienia w każdej kategorii także dla wszystkich trzech uczestników procesu modernizacyjnego oraz bezpłatnej promocji na łamach prasy. Możliwe jest przyznanie do trzech nagród.

**Nagroda specjalna:** oznacza przyznanie nagrody lub wyróżnienia przez poszczególnych organizatorów Konkursu, sponsorów, patronów, partnerów medialnych, instytucji publicznych oraz Kapituły Konkursu. Przyznaje je również Jury konkursowe w porozumieniu ze sponsorem i patronem. Nagrody te mają charakter honorowy, rzeczowy lub finansowy. Wręczone są razem z nagrodami głównymi podczas uroczystego rozstrzygnięcia Konkursu. Laureat Konkursu ma prawo zamieszczenia tablicy informacyjnej na nagrodzonym obiekcie z napisem: Tytuł „Modernizacja Roku” oraz prawo używania logo Konkursu i tytułu „Modernizacja Roku” w swoich materiałach promocyjno-reklamowych. W uzasadnionych przypadkach Jury może przyznać nagrodę specjalną Konkursu za dokonania modernizacyjne wykraczające poza ramy jednej edycji Konkursu „Modernizacja Roku”. Jury dokonujące oceny zgłoszonych obiektów może nie przyznać tytułu „Modernizacja Roku 2010” w poszczególnych kategoriach.

## 11. Postanowienia ogólne

Orzeczenia Jury Konkursowego są ostateczne i nie przysługują od nich odwołania. Nad prawidłowym przebiegiem Konkursu czuwa Kapituła Konkursu „Modernizacja Roku”. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do nazwy i zasad przeprowadzania Konkursu „Modernizacja Roku”.

### KARTA ZGŁOSZENIA OBIEKTU DO I ETAPU OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU „MODERNIZACJA ROKU 2011”

Edycja XVI

Niniejszym zgłaszam do Konkursu  
„MODERNIZACJA ROKU 2011”

(nazwa i adres obiektu)

Zgłaszającym jest

Osoba do kontaktów

(nazwa, adres, telefon, e-mail)

Inwestor (inwestor zastępczy)

(nazwa, adres, telefon, e-mail)

generalny wykonawca

(nazwa, adres, telefon, e-mail)

projektant

(nazwa, adres, telefon, e-mail)

Zgłaszający modernizację  
do Konkursu (pieczęćka firmy)

imię i nazwisko (podpis)

Data.

Zgłoszenia przyjmujemy bezpłatnie do 20 kwietnia 2012 roku.

Prosimy o wypełnienie karty zgłoszenia, na każdy obiekt osobno.

# Stowarzyszenie ludzi zirytowanych

Stowarzyszenie Ochrony Narodowego Dziedzictwa Materialnego powstało wprawdzie w 2004 roku, ale praktycznie biorąc idea jego utworzenia towarzyszyła już organizatorom konkursu „Modernizacja Roku” od pierwszej jego edycji

Bo to właśnie ten konkurs, niezależnie od jego innych sukcesów, wywołał przecież niezwykle mocny rezonans wśród wielu jego uczestników – inwestorów, projektantów i wykonawców.

## Zobaczyli, ile jest jeszcze do zrobienia

Ludzie i instytucje podejmujące się działań remontowych i modernizacyjnych różnych obiektów, będących materialnym dorobkiem Polaków, niezależnie czy chodziło o wielowiekowe zabytki, czy też obiekty zaledwie kilkunastoletnie, szybko dostrzegli, że można i trzeba w ten sposób ratować znacznie więcej niż ten jeden obiekt objęty ich troską. Dostrzegli także, iż potrzebny jest w Polsce klimat do takiego ratowania.

Oni już wiedzieli, jak wiele jest jeszcze różnorodnych barier – biurokratycznych, technologicznych i finansowych, jak wiele bezwładu w terenowych ośrodkach decyzyjnych. Jak trudno zmagać się z poglądem, że lepiej zburzyć i budować od nowa, niż bawić się w modernizowanie.

Dostrzegli także, ile wokół jest jeszcze do zrobienia, do uratowania dla potomnych i dla tych, którzy na co dzień korzystają z domów mieszkalnych, szkół, szpitali, zakładów pracy. Zobaczyli, jak wiele dorobku naszych poprzedników niszczy, odchodzi w materialny niebyt.

Ci ludzie zobaczyli także całą mizerię oficjalnej troski o to, co tak ładnie nazywamy dziedzictwem narodowym. Owszem, obiekty zabytkowe mają jeszcze w Polsce jakieś szanse na oficjalny ratunek. Ale pozostałe – już nie.

## Zamiast zniszczenia - przywracanie do życia

Wystarczy dzisiaj tylko wsiąść do pociągu na dowolnej trasie, by z wagonowego okna, siedząc wygodnie w przedziale, samego zobaczyć, co dzieje się ze zbudowanymi po wojnie fabrykami czy budynkami dworcowymi. Ponieważ nie są one zabytkami w sensie formalnym, dzisiaj ich rujnacji nikt nie zapobiega. Każdy może podać z własnych obserwacji wiele podobnych przykładów. Nikt się o nie nie troszczy, bo zbudowało je Państwo – my wszyscy, czyli nikt.

Ludzi rozsądnych to wszystko irytuje. I właśnie także z tej zdrowej irytacji narodziła się idea powołania Stowarzyszenia Ochrony Narodowego Dziedzictwa Materialnego – domów, szkół, szpitali, biurowców, stadionów sportowych, tych właśnie dworców czy fabrycznych hal, także pałaców i kościołów, także oczyszczalni ścieków, jak stacji uzdatniania wody. Chodzi o ochronę wszystkiego, co stworzone przed wiekami, ale i w latach PRL. Bo to wszystko miało służyć społeczeństwu i należy zadbać, aby nadal mu służyło. Może nie w tej formule, może z innymi nadrzędnymi celami, ale niech nie niszczeje.

Mówili o tym uczestnicy naszego konkursu, rozmawiano o tym na posiedzeniach konkursowej kapituły. Coraz wyraźniej krystalizowała się potrzeba aktywnego przeciwdziałania takiemu stanowi rzeczy. Dlatego powstało nasze stowarzyszenie.

Jego głównym celem jest właśnie inicjowanie i propagowanie działań służących ochronie narodowego dziedzictwa kultury materialnej w Rzeczypospolitej Polskiej, promowanie rozbudowy, przebudowy i modernizacji obiektów i urządzeń dla uzyska-



Zmodernizowany Dom Kultury w Mieścisku

Ludzie dostrzegli, ile wokół jest jeszcze do zrobienia, do uratowania dla potomnych i dla tych, którzy na co dzień korzystają z domów, szkół, szpitali, zakładów pracy. Zobaczyli, jak wiele dorobku naszych poprzedników niszczy, odchodzi w niebyt

nia konkretnych efektów użytkowych i estetycznych bez podejmowania nowych inwestycji. Stowarzyszenie stara się o przywrócenie w społeczeństwie

nawyku dbałości o ochronę dziedzictwa materialnego i kulturalnego oraz o ochronę dóbr materialnej kultury współczesnej. Chce pokazywać, jak można stosować dla osiągnięcia tych celów nowoczesne środki techniczne i technologiczne, walczyć o wysoką jakość robót budowlanych i konserwatorskich. Także uczyć gospodarności i estetyki.

Jednym z bardzo ważnych celów stowarzyszenia jest także popularyzowanie dziedzictwa narodowego wśród społeczeństwa. Zaczynamy od szkół, podejmując starania na nadanie odpowiedniej rangi zawodom konserwatorskim w Programie

Edukacji Budowlanej. Ale jednocześnie stowarzyszenie organizuje branżowe konferencje, seminaria i sympozja, popularyzuje wszelkie dokonania w dziedzinie ochrony obiektów narodowego dziedzictwa materialnego. Funduje także nagrodę za najlepszą pracę magisterską z dziedziny rewaloryzacji, popularyzuje rozwiązania dla niepełnosprawnych.

## Idea godna propagowania także za granicą

Stowarzyszenie nie przyznaje sobie monopolu na taką działalność. Od początku stawia na współpracę z organizacjami,

Stowarzyszenie Ochrony Narodowego Dziedzictwa Materialnego stara się o przywrócenie w społeczeństwie nawyku dbałości o ochronę dziedzictwa materialnego i kulturalnego oraz o ochronę dóbr materialnej kultury współczesnej

stowarzyszeniami i instytucjami o zbliżonych lub tożsamych celach działania. Im więcej będzie chętnych do podobnego działania osób i instytucji, tym skuteczniej razem osiągnie się zamierzone cele.

Stowarzyszenie zamierza także objąć swoją działalnością również obiekty polskiego dziedzictwa narodowego w krajach sąsiednich, na ziemiach należących niegdyś do RP. Oczywiście za zgodą władz tych krajów. Traktuje to także jako swoisty eksport swoich idei, swojego know-how do sąsiadujących z Polską państw.

W konkursie „Modernizacja Roku” stowarzyszenie ufundowało własną nagrodę. Nosi ona imię prof. Wiktora Zina, wielkiego popularyzatora ochrony zabytków w Polsce.

Osiem lat doświadczeń zdobytych w trakcie działania stowarzyszenia, a przede wszystkim 16 lat istnienia konkursu „Modernizacja Roku” pozwala z optymizmem patrzeć w przyszłość. Jeśli cel działania trafia w oczekiwania społeczne, jest wtedy nie tylko skutecznie realizowany, ale także coraz powszechniej akceptowany.

Można mieć nadzieję, że również dzięki tej publikacji stowarzyszenie zyska kolejnych sojuszników dla dalszych działań.

## OBIEKTY ZAKWALIFIKOWANE W LUTYM DO II ETAPU KONKURSU



Modernizacja dworca PKP w Przemyślu



Rewitalizacja Parku Tradycji Górnictwa i Hutnictwa w Siemianowicach Śląskich przy ul. Orzeszkowej 12



Modernizacja elektrowni Dona Odra w Szczecinie



Modernizacja stacji uzdatniania wody „Leśna” w Zabrzu, ul. Leśna 135

REKLAMA

698781



PRAGNIEMY ZAPREZENTOWAĆ TRAINERY, CZYLI ZESTAW URZĄDZEŃ SŁUŻĄCYCH DO ĆWICZEŃ NA ŚWIEŻYM POWIETRZU, KTÓRE TWORZĄ

**TWOJĄ PRZESTRZEŃ REKREACJI YOUR SPORT SPACE.**

TRAINERY TO NAJNOWSZY TREND W ZAKRESIE ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA I REKREACJI RUCHOWEJ. ĆWICZĄC NA TYCH PRZYRZĄDACH NIE TYLKO DBAMY O FIZYCZNY ROZWÓJ, DZIĘKI ODPOWIEDNIEMU USTAWIENIU TRAINERÓW MOŻEMY RÓWNIŻ SPOKOJNIE BUDOWAĆ RELACJE MIĘDZY-LUDZKIE. W TEJ NOWEJ PRZESTRZENI MOGĄ PORUSZAĆ SIĘ ZARÓWNO OSOBY STARSZE POTRZEBUJĄCE REHABILITACYJNYCH ĆWICZEŃ, OSOBY W ŚREDNIM WIEKU, KTÓRE CHCĄ BYĆ W DOBREJ KONDYCJI, ORAZ DZIECI, MŁODZIEŻ I SPORTOWCY.

**TWOJA PRZESTRZEŃ REKREACJI:**

**W PARKACH I SKWERACH**  
TO UROZMAIENIE SPACERU JAK I PORANNEGO JOGGINGU.

**PRZY PLACACH ZABAW DLA DZIECI**  
TO MOŻLIWOŚĆ AKTYWNEGO SPĘDZANIA CZASU RODZICÓW, KTÓRZY MOGĄ KORZYSTAĆ Z CZYNNEGO WYPOCZYNKU, JEDNOCZEŚNIE OBSERWUJĄC SWOJE POCIECHY BAWIĄCE SIĘ W PIASKOWNICY.

**W OŚRODKACH WYPOCZYNKOWYCH I HOTELACH**  
TO FORMA AKTYWNEGO WYPOCZYNKUNA OSIEDLACH MIESZKANIOWYCH TAKA PRZESTRZEŃ DO REKREACJI RUCHOWEJ TO ZACHĘTA DO ZAKUPU MIESZKANIA. W SZKOŁACH, UCZELNIACH I PRZY OBIEKTACH SPORTOWYCH M.IN. „ORLIKACH” TO FORMA REALIZACJI CIEKAWYCH ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WPISUJĄCYCH SIĘ W PROGRAM NAUCZANIA W-F GIMNAZJÓW I SZKÓŁ ŚREDNICH, TAKA PRZESTRZEŃ TO FORMA INTEGRACJI RODZICÓW, DZIECI, JAK I KADRY NAUCZYCIELSKIEJ. W TEN SPOSÓB MOŻEMY RÓWNIŻ CZĘŚCIOWO ZLIKWIDOWAĆ PROBLEM ZATŁOCZONYCH SAL GIMNASTYCZNYCH.

**W SZPITALACH I KLINIKACH**  
TO FORMA REHABILITACJI NA ŚWIEŻYM POWIETRZU, RÓWNIŻ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

**NA STACJACH PALIW I W MIEJSCACH POSTOJU**  
GDZIE SPOKOJNIE MOŻNA „ROZPROSTOWAĆ KOŚCI”, ZRELAKSOWAĆ SIĘ I POBUDZIĆ ORGANIZM DO DALSZEGO WYSIŁKU ZWIĄZANEGO Z JAZDĄ SAMOCHODEM.

**TRAINER**

ZPU ROMEX Sp. z o.o.  
ul. Hetmańska 38. 85-039 Bydgoszcz  
tel.: 52 323 07 14, fax: 52 322 67 70  
kom. 609 521 630  
e-mail: trainer@bdg.pl, www.trainer.net.pl

[www.trainer.net.pl](http://www.trainer.net.pl)

REKLAMA

698784



**OGÓLNOPOLSKI KONKURS OTWARTY  
MODERNIZACJA ROKU 2011**

**patronat:**  
Ministerstwo Infrastruktury  
Ministerstwo Edukacji Narodowej  
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego  
Generalny Konserwator Zabytków  
Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego  
Główny Inspektor Ochrony Środowiska  
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska  
Instytut Badawczy Dróg i Mostów  
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

**patronat medialny:**

WSPÓLNOTA  
INWESTYCJE BUDOWLANE  
MATERIAŁY BUDOWLANE

emont • budowa • modernizacja  
rom dom  
muratorplus.pl  
55 profile

**ZGŁOSZENIA  
PRZYJMUJEMY  
DO 20.04.2012**

**organizator konkursu:**  
Targi Pomorskie Sp. z o.o.  
Stowarzyszenie Ochrony Narodowego  
Dziedzictwa Materialnego

**przy współpracy:**  
Polskiej Izby Przemysłowo-Handlowej Budownictwa  
Związków Powiatów Polskich  
Polskiej Izby Hotelarstwa

**partnerzy:**  
Mennica Śląska Sp. z o.o.

**TARGI POMORSKIE**  
**TP**

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH  
MENNICA ŚLĄSKA  
POLSKA IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA BUDOWNICTWA

**sekretariat biura organizacyjnego  
Konkursu „MODERNIZACJA ROKU”**  
Targi Pomorskie Sp. z o.o.  
85-039 Bydgoszcz, ul. Hetmańska 38  
tel. 52/ 323-07-17, tel/fax: 322-67-70  
e-mail: modernizacja@bdg.pl  
[www.modernizacja-roku.pl](http://www.modernizacja-roku.pl)

**POLSKA IZBA  
HOTELARSTWA**